

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

ONDERWIJSINSPECTIE

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15, 1210 BRUSSEL

dlsec@onderwijsinspectie.be - www.onderwijsinspectie.be

VERSLAG DOORLICHTING

VBS DE VLINDERTUIN TE AVERBODE

Hoofdstructuur basisonderwijs

Instellingsnummer 13292

Instelling VBS De Vlindertuin
Herseltsebaan 1 - 3271 AVERBODE

Beleidsverantwoordelijke Els MITCHAUX

Telefoonnummer 013 77 36 58

E-mail devlindertuin@ksdiest.be

Website www.devlindertuin.be

Bestuur VZW Onderwijsinrichtingen Voorzienigheid
Naamsesteenweg 355 - 3001 HEVERLEE

Scholengemeenschap Kinderkosmos +
Demerstraat 12 - 3290 DIEST

Centrum voor leerlingenbegeleiding Vrij CLB Brabant Oost
Bekaflaan 63 - 3200 AARSCHOT

Start- en einddatum doorlichting 27/05/2024 - 30/05/2024

Inspectieteam Ann VANANROYE
Ben JACOBS

Inhoud

1	Toelichting	3
1.1	Wat onderzoekt de onderwijsinspectie tijdens een doorlichting?	3
1.2	Hoe voert de onderwijsinspectie haar onderzoeken uit?	3
1.3	Hoe beoordeelt de onderwijsinspectie?	3
1.4	Welke adviezen formuleert de onderwijsinspectie?	4
1.5	Hoe gaat het verder na de doorlichting?	4
2	Administratieve situering	6
3	In welke mate ontwikkelt de school haar eigen kwaliteit?	7
4	In welke mate verstrekt de school kwaliteitsvol onderwijs?	9
4.1	De onderwijsleerpraktijk in de kleuterafdeling	9
4.2	Nederlands in de lagere afdeling	10
5	Respecteert de school de regelgeving?	12
6	Samenvatting	13
6.1	In welke mate ontwikkelt de school haar eigen kwaliteit?	13
6.2	In welke mate verstrekt de school kwaliteitsvol onderwijs?	14
6.2.1	De onderwijsleerpraktijk	14
7	Advies betreffende de erkenning en aanbevelingen	15
8	Uitspraken betreffende de leerlingenbegeleiding en het gelijke onderwijskansenbeleid	16

1 Toelichting

1.1 Wat onderzoekt de onderwijsinspectie tijdens een doorlichting?

De centrale onderzoeksvragen zijn:

1. In welke mate ontwikkelt de school haar eigen kwaliteit, met bijzondere aandacht voor de aansturing en kwaliteitsbewaking van de onderwijsleerpraktijk en de leerlingenbegeleiding?
2. In welke mate verstrekt de school kwaliteitsvol onderwijs waarbij het onderwijs en de begeleiding op maat, de leer- en ontwikkelingsgerichte aanpak, de effectieve feedback en de leerlingenevaluatie tegemoetkomen aan de kwaliteitsverwachtingen uit het referentiekader voor onderwijskwaliteit en respecteert ze de regelgeving?

1.2 Hoe voert de onderwijsinspectie haar onderzoeken uit?

De onderwijsinspectie gaat na of de school tegemoetkomt aan de kwaliteitsverwachtingen uit het OK. Om de onderzoeksgegevens te verzamelen, gebruikt ze verschillende onderzoeksmethoden en raadpleegt ze uiteenlopende bronnen (kwantitatieve en kwalitatieve data, documenten, observaties, gesprekken en gevalstudies). De onderwijsinspectie betreft ook relevante stakeholders bij de onderzoeken.

1.3 Hoe beoordeelt de onderwijsinspectie?

De onderwijsinspectie situeert de kwaliteitsontwikkeling en de kwaliteit van de school aan de hand van ontwikkelingsschalen. Zo wil ze de school stimuleren om de kwaliteit te (blijven) ontwikkelen. De ontwikkelingsschalen zijn gebaseerd op het OK en bestaan telkens uit vier niveaus.

Beneden de verwachting

Er zijn meerdere essentiële punten ter verbetering.

Benadert de verwachting

Er zijn, naast sterke punten, ook nog meerdere punten ter verbetering. Daardoor komt het geheel nog niet tegemoet aan de verwachting.

Volgens de verwachting

Er zijn veel sterke punten en hoogstens kleine punten ter verbetering. Het geheel komt tegemoet aan de verwachting.

Overstijgt de verwachting

Er zijn veel sterke punten, met inbegrip van significante voorbeelden van goede praktijk.

Het ontwikkelingsniveau **volgens de verwachting** bevat de kwaliteitsverwachtingen uit het OK. Dit niveau betekent dus voluit *volgens de verwachting uit het referentiekader voor onderwijskwaliteit*.

Het ontwikkelingsniveau **overstijgt de verwachting** bevat dezelfde kwaliteitsverwachtingen als **volgens de verwachting**, maar voor dat niveau verwacht de onderwijsinspectie ook een voorbeeld van goede praktijk. De criteria voor een voorbeeld van goede praktijk zijn:

- De praktijk overstijgt het gangbare.
- De praktijk heeft bij kleuters / leerlingen een positieve impact op de resultaten en effecten.
- De praktijk is ingebed in de werking van de school of de werking van een deelteam.
- De praktijk is onderbouwd vanuit evaluaties of specifieke noden van de school of is gebaseerd op vernieuwde inzichten op het vlak van onderwijskwaliteit.
- De praktijk kan andere scholen inspireren.

1.4 Welke adviezen formuleert de onderwijsinspectie?

De onderwijsinspectie formuleert een advies aan de Vlaamse Regering over de verdere erkenning van de school. Bij de adviesbepaling heeft de onderwijsinspectie rekening gehouden met niet-beïnvloedbare contextfactoren te wijten aan de coronapandemie.

Er zijn twee adviezen mogelijk.

- Als de school in voldoende mate tegemoetkomt aan de erkenningsvoorwaarden, formuleert de onderwijsinspectie **een gunstig advies**. Dit advies heeft twee varianten:
 - een gunstig advies zonder meer
 - een gunstig advies met de verplichting om te werken aan de tekorten.
- Als de school niet in voldoende mate tegemoetkomt aan de erkenningsvoorwaarden, formuleert de onderwijsinspectie **een ongunstig advies**. Dit advies heeft twee varianten:
 - Een ongunstig advies met mogelijkheid om te verzoeken dat de procedure tot intrekking van de erkenning niet opgestart wordt op voorwaarde dat het bestuur van de school zich bij het werken aan de tekorten extern laat begeleiden. Indien het bestuur van de school gebruikmaakt van het recht om te verzoeken dat de procedure tot intrekking van de erkenning niet opgestart wordt en zich extern laat begeleiden, volgt er een nieuwe doorlichting. Die nieuwe doorlichting vindt plaats binnen een termijn die de onderwijsinspectie bepaalt op basis van de ernst en de aard van de tekorten en die minimum 90 dagen bedraagt.
 - Een ongunstig advies zonder mogelijkheid om te verzoeken de procedure tot intrekking van de erkenning niet op te starten. Het bestuur van de school kan een beroep indienen tegen die onmogelijkheid. Binnen de 60 kalenderdagen na het indienen van het beroep, onderzoekt een nieuw en paritair samengesteld doorlichtingsteam de argumenten die het bestuur van de school aangeeft om te rechtvaardigen dat er wel een mogelijkheid moet zijn om te verzoeken de procedure tot intrekking van de erkenning niet op te starten.

1.5 Hoe gaat het verder na de doorlichting?

De school ontvangt het doorlichtingsverslag enkele dagen na het einde van de doorlichting. Feitelijke onjuistheden kunnen op dat moment nog worden rechtgezet. Het advies en de inschalingen worden echter niet meer gewijzigd.

Uiterlijk binnen dertig kalenderdagen na de ontvangst van het doorlichtingsverslag kan het beleid of het bestuur van de school een bijkomende verduidelijking van het doorlichtingsverslag aanvragen bij de inspecteur-generaal. Die aanvraag gebeurt zoals aangegeven op de website van de onderwijsinspectie. De onderwijsinspectie plant de bespreking zo spoedig mogelijk en het beleid of het bestuur van de school bepaalt zijn vertegenwoordiging.

Voor meer informatie: raadpleeg www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be.

2 Administratieve situering

De school organiseert onderwijs in volgende vestigingsplaats(en):

- Herseltsebaan 1 - 3271 AVERBODE.

3 In welke mate ontwikkelt de school haar eigen kwaliteit?

Visie en strategisch beleid VOLGENS DE VERWACHTING	De school weet wat ze met haar onderwijs wil bereiken, hoe ze de schoolwerking wil vormgeven en hoe ze de ontwikkeling van de leerlingen wil stimuleren. Het team werkte samen een nieuwe schoolvisie uit, die beter afgestemd is op de input en de context van de school en op de regelgeving. Ook de visie op leerlingenbegeleiding zal worden geactualiseerd. De school streeft ernaar om de nieuwe schoolvisie breed en zichtbaar in de schoolwerking in te bedden. Ze bakent prioriteiten af en concretiseert deze in ambitiekaarten en actieplannen. De pedagogische begeleidingsdienst ondersteunt de school hierbij. De school stimuleert de gezamenlijke verantwoordelijkheid om de visie te realiseren.
Onderwijskundig beleid BENADERT DE VERWACHTING	De school geeft het onderwijskundig beleid in groeiende mate vorm. De recent aangestelde directeur en het beleidsteam formuleren in samenspraak met het team duidelijke afspraken en maatregelen om via de uitgewerkte prioriteiten de schoolvisie te concretiseren. De school laat nog kansen liggen om afspraken ter ondersteuning van de verticale samenhang te formuleren. Ze beschikt over een nieuw digitaal volgsysteem om het cyclisch proces van haar leerlingenbegeleiding te ondersteunen. Ze is er zich van bewust dat het formuleren van een concrete hulpvraag en doelgerichte acties en het opvolgen van de effecten nog aan belang kunnen winnen. De school zet de middelen voor het versterken van gelijke onderwijskansen doordacht in. Het kritisch in kaart brengen van de effecten van deze lestijden is nog een werkpunt. De school ondersteunt in toenemende mate de teamleden.
Cyclische evaluatie van de kwaliteit BENADERT DE VERWACHTING	De school evalueert recent een aantal relevante aspecten van de schoolwerking, maar heeft daarbij nog beperkt aandacht voor de evaluatie van de resultaten en effecten. Ook de evaluatie van de leerlingenbegeleiding is nog een werkpunt. De evaluatie is weinig systematisch en cyclisch. Een grondige analyse van alle beschikbare en bijkomende data op langere termijn, kan de school helpen om zich een scherper beeld te vormen van de prioritair aan te pakken aspecten die de onderwijskwaliteit en de leerlingenbegeleiding kunnen verbeteren.
Betrouwbare evaluatie van de kwaliteit BENADERT DE VERWACHTING	De school evalueert recent aspecten van haar kwaliteit doelgericht op basis van kwalitatieve en kwantitatieve bronnen. Dit doet ze onder meer via bevestigingen van ouders, analyses van outputgegevens en evaluatie van ambitiekaarten. Ze laat kansen liggen om de expertise van relevante partners te betrekken bij haar evaluaties. Ze slaagt er nog weinig in om bij haar evaluaties de resultaten en effecten bij de leerlingen te benutten. Zo komt de betrouwbaarheid van de evaluaties in het gedrang.

Borgen en bijsturen
VOLGENS DE VERWACHTING

Het nieuwe beleid van de school heeft duidelijk zicht op de sterke punten en werkpunten. Ze bewaart en verspreidt structureel wat kwaliteitsvol is. Ze ontwikkelt systematisch doelgerichte verbeteracties voor haar werkpunten. Illustratief hiervoor zijn onder meer de uitgewerkte prioriteiten zoals de schoolvisie, wiskunde en de digisprong.

4 In welke mate verstrekt de school kwaliteitsvol onderwijs?

4.1 De onderwijsleerpraktijk in de kleuterafdeling

Onderwijs en begeleiding op maat BENADERT DE VERWACHTING	De leraren leveren inspanningen om zich een actueel en breed beeld te vormen over de leer- en ontwikkelingsvorderingen, de sterktes en behoeften van de kleuters. Ze kennen hun kleuters. Ze trachten in te spelen op de onderwijsbehoeften van de kleuters. De leraren laten kansen liggen om voor iedere kleuter met specifieke onderwijsbehoeften een cyclische aanpak te hanteren als basis voor onderwijs en begeleiding op maat. Het formuleren van een concrete hulpvraag, doelgerichte acties en afspraken (wie doet wat?) vormen nog werkpunten. De leraren laten kansen liggen om in overleg de doelen, het onderwijsleerproces en de evaluatie erop af te stemmen. De opvolging van de effecten van het maatwerk en de eventuele bijsturing van de begeleiding vormen een werkpunt.
Leer- en ontwikkelingsgerichte aanpak VOLGENS DE VERWACHTING	De leraren ondersteunen het leren en ontwikkelen. De aanpak is geleidelijk, activerend, betekenisvol en taalontwikkellend. De leraren slagen erin om een krachtige leeromgeving te creëren met ruimte om te exploreren, te experimenteren en zelfontdekkend te leren. De hoeken zijn doelgericht en uitdagend verrijkt in functie van het lopende thema. De leraren hanteren verschillende werk- en groeperingsvormen die kleuters aanzetten tot samenwerking en interactie. Ze gebruiken een denkstimulerende vraagstelling die hen uitnodigt om hun handelen en denken te verwoorden. De gerichte aandacht voor de ontluikende gecijferdheid en voor het bieden van taalsteun kan nog aan kracht winnen. De leraren besteden aandacht aan metacognitieve vaardigheden. De leraren maximaliseren de tijd om te leren en ontwikkelen.
Effectieve feedback VOLGENS DE VERWACHTING	De leraren hebben een warm hart voor de kleuters en geven vanuit een positieve kijk effectieve feedback met het oog op de vooruitgang van de kleuters in het leer- en ontwikkelingsproces. Daarbij vertrekken ze vanuit de doelen en de leerervaringen van de kleuters. De feedback is zowel op het product als op het proces en de zelfregulatie gericht. De feedback is duidelijk, constructief, gedoseerd en motiverend en vindt plaats in een klimaat van veiligheid en vertrouwen. Een verkenning van de verschillende vormen van effectieve feedback kan het onderwijsleerproces nog krachtiger en doelbewuster aansturen.

Leerlingenevaluatie VOLGENS DE VERWACHTING De observatie en evaluatie sporen met het gevalideerd doelenkader en met het aanbod. De leraren werkten een gradueel opgebouwd observatie-instrument uit om de ontwikkeling van de kleuters breed en doelgericht in kaart te brengen. De observatie en evaluatie zijn geïntegreerd in het onderwijsleerproces, transparant, betrouwbaar, fair en breed.

4.2 Nederlands in de lagere afdeling

Onderwijs en begeleiding op maat BENADERT DE VERWACHTING De leraren laten kansen liggen om voor iedere leerling met specifieke onderwijsbehoeften een cyclische aanpak te hanteren als basis voor onderwijs en begeleiding op maat. Ondanks dat de school recentelijk stappen heeft gezet om protocollen en structuren te ontwikkelen voor handelingsgericht werken binnen het dynamisch zorgcontinuüm, blijft het een uitdaging om de verhoogde zorg op een efficiënte, trajectmatige en resultaatgerichte wijze te realiseren. De leraren leveren inspanningen om zich een actueel beeld te vormen over de leer- en ontwikkelingsvorderingen, de sterktes en de behoeften van de leerling. Ze kennen hun leerlingen en hun achtergrond goed. Ze volgen ook de leerontwikkeling nauwgezet op via observaties, genormeerde toetsen en toetsen uit het onderwijsleerpakket. De leraren spelen behoorlijk in op de onderwijsbehoeften van hun leerlingen. Ze dragen bij aan het bepalen van redelijke aanpassingen, waaronder stimulerende, remediërende, differentiërende, compenserende of dispenserende maatregelen. Toch laten ze kansen liggen om begeleidingsdoelen voor iedere (groep) leerling(en) met specifieke onderwijsbehoeften te bepalen. Ook de cyclische opvolging van de effecten van hun maatwerk en de eventuele bijsturing van de begeleiding vormen een werkpunt. Visieontwikkeling over de invulling van de verschillende zorgfasen en afspraken over de taken, rollen en verantwoordelijkheden kan de leerlingenbegeleiding met het oog op inclusie en gelijke onderwijskansen nog versterken.

Leer- en ontwikkelingsgerichte aanpak VOLGENS DE VERWACHTING	De leraren ondersteunen het leren en ontwikkelen van de leerlingen. De uitvoering van de brede basiszorg en de aandacht voor de bevordering van de zelfstandigheid via de dagcontracten, een sporenbeleid, de binnenklasdifferentiatie en een sterk klasmanagement vallen daarbij in positieve zin op. Toch kan de visieontwikkeling over de manier waarop de leraren omgaan met extra handen op de klasvloer de leerlingenbegeleiding nog verder versterken. De didactische aanpak is behoorlijk geleidelijk, activerend, betekenisvol en taalontwikkellend. De leraren kiezen vaak opdrachten op basis van de interesses en de leefwereld van de leerlingen. Tijdens contextrijke, functionele activiteiten besteden zij expliciet aandacht aan strategieën en vormelijke aspecten van taal, waardoor de leerlingen de functie van taal ervaren. Bovendien worden deze activiteiten soms ingezet in een groter geheel, zoals een thema binnen een ander leergebied. De leraren lokken geregeld interactie tussen leerlingen uit en zorgen voor een voldoende rijk taalaanbod. Ze vergroten de leesmotivatie en het leesplezier met initiatieven zoals de leesmobiel, leeskwartier, tutorlezen, bibliotheekbezoeken, samen boekjes kiezen, boekpromotie en leesestafettes. Daarnaast besteden ze aandacht aan metacognatieve vaardigheden en zetten ze schrijf-, lees- en luisterstrategieën functioneel in tijdens de lessen. Vooral de manier waarop ze spellingstrategieën, bijvoorbeeld voor verdubbelen en verenken, inzetten, valt in positieve zin op. De leraren maximaliseren de leertijd.
Effectieve feedback VOLGENS DE VERWACHTING	De leraren geven veeleer intuïtief effectieve feedback met het oog op de vooruitgang van de leerlingen in het leer- en ontwikkelingsproces. Daarbij vertrekken ze vooral vanuit de doelen en de leerervaringen van de leerlingen. De feedback is een integraal onderdeel van het onderwijsleerproces en wordt tijdig verstrekt, meestal direct na een leerervaring. De feedback is duidelijk, constructief, gedoseerd en motiverend en vindt plaats in een klimaat van veiligheid en vertrouwen. Ze is vooral op het proces en het product gericht. Het is nog een groeikans voor leraren om de feedback ook op de zelfregulatie te richten. Het gezamenlijk verkennen van de verschillende vormen van feedback kan de onderwijsleerpraktijk versterken.

**Leerlingenevaluatie
VOLGENS DE VERWACHTING**

De observatie en evaluatie zijn afgestemd op het gevalideerde doelenkader en het aanbod. Leraren evalueren alle domeinen en integreren deze evaluaties in het onderwijsleerproces. Ze hebben een breed beeld van de taalontwikkeling van de leerlingen en maken gebruik van diverse observatie- en evaluatievormen, zoals observaties, toetsen uit het onderwijsleerpakket, genormeerde toetsen en gevalideerde toetsen. De evaluatie is transparant, betrouwbaar en eerlijk. De meeste leraren communiceren de beoordelingscriteria, bijvoorbeeld voor luisteren en spreken, duidelijk aan hun leerlingen. Echter, hebben ze nog weinig oog voor de zelfregulatie van leerlingen bij de evaluatie. Doordacht gebruikmaken van verbeter sleutels en naverbeteren kan de zelfregulatie ondersteunen. Daarnaast betrekken sommige leraren de leerlingen nog te weinig bij de evaluatie.

5 **Respecteert de school de regelgeving?**

De school moet zich engageren om aan volgende inbreuken op de regelgeving te werken:

- Het kwaliteitsvol ondersteunen van het geboden onderwijs.
 - Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 08/05/2009 - art. 4, §1
- De eigen kwaliteit systematisch onderzoeken en bewaken.
 - Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 08/05/2009 - art. 6

6 Samenvatting

Legende

- = beneden de verwachting
- ◆ = benadert de verwachting
- = volgens de verwachting
- ★ = overstijgt de verwachting.

6.1 In welke mate ontwikkelt de school haar eigen kwaliteit?

In welke mate ontwikkelt de school haar eigen kwaliteit met bijzondere aandacht voor de aansturing en kwaliteitsbewaking van de onderwijsleerpraktijk en de leerlingenbegeleiding?

Visie en strategisch beleid	●
Onderwijskundig beleid	◆
Cyclische evaluatie van de kwaliteit	◆
Betrouwbare evaluatie van de kwaliteit	◆
Borgen en bijsturen	●

6.2 In welke mate verstrekt de school kwaliteitsvol onderwijs?

In welke mate verstrekt de school kwaliteitsvol onderwijs waarbij het onderwijs en de begeleiding op maat, de leer- en ontwikkelingsgerichte aanpak, de effectieve feedback en de leerlingenevaluatie tegemoetkomen aan de kwaliteitsverwachtingen uit het referentiekader voor onderwijskwaliteit en respecteert ze de regelgeving?

6.2.1 De onderwijsleerpraktijk

	De onderwijsleerpraktijk in de kleuterafdeling	Nederlands in de lagere afdeling
Onderwijs en begeleiding op maat	♦	♦
Leer- en ontwikkelingsgerichte aanpak	●	●
Effectieve feedback	●	●
Leerlingenevaluatie	●	●

7 Advies betreffende de erkenning en aanbevelingen

De onderwijsinspectie formuleert over de verdere erkenning van de school een GUNSTIG ADVIES.

De onderwijsinspectie doet de volgende aanbevelingen met het oog op de verdere kwaliteitsontwikkeling van de school:

- De ontwikkelkansen benutten met betrekking tot de kwaliteitsontwikkeling.
- De ontwikkelkansen benutten met betrekking tot de onderwijsleerpraktijk in de kleuterafdeling.
- De ontwikkelkansen benutten met betrekking tot de onderwijsleerpraktijk voor Nederlands in de lagere afdeling.

8 Uitspraken betreffende de leerlingenbegeleiding en het gelijke onderwijskansenbeleid

De onderwijsinspectie formuleert over de leerlingenbegeleiding en het gelijke onderwijskansenbeleid de volgende uitspraken.

- Uitspraak over de leerlingenbegeleiding: POSITIEF MET WERKPUNTEN
- Uitspraak over het gelijke onderwijskansenbeleid: POSITIEF